

УРОК 1 – LECIONO 1

Грамматика – Gramatiko

– **o** – окончание имен существительных:
balkono – балкон, lampo – лампа, meblo – мебель;
– **a** – окончание имен прилагательных: sporta – спортивный, interesa – интересный, roza – розовый;
– **j** – окончание слов во множественном числе:
novaj projektoj – новые проекты, sportaj konkuroj – спортивные соревнования, interesaj informoj –

интересные информации;

Личные местоимения

mi – я	ni – мы
vi (ci) – вы (ты)	vi – вы
li – он	ili – они
ŝi – она	
ĝi – см.ниже	

ĝi – личное местоимение, обозначающее неодушевленный предмет, абстрактное понятие или животное, а также коллектив людей и младенца неизвестного пола)

En parko funkcias karuselo. *Ĝi* estas nova. В парке работает карусель. Она – новая. *Ĝirafo* estas *besto*. *Ĝi* estas simpatia. Жираф – животное. Он – симпатичный. Ni havas armeon. *Ĝi* estas granda. У нас есть армия. Она – большая.

Притяжательные местоимения образуются путем прибавления окончания **-a** к личным местоимениям.

Притяжательные местоимения

mia – мой, моя, моё	ĝia – его, её
via (cia) – твой, твоя, твоё	nia – наш, наша, наше
lia – его	via – ваш, ваша, ваше
ŝia – её	ilia – их

Mia domo – мой дом, lia aŭto – его автомобиль, nia programo – наша программа, via profesoro – ваш преподаватель.

Глагол – связка **esti** (быть, являться, находиться) обязательно присутствует в предложении.

Li estas inĝeniero. Он – инженер. Mi estas doktoro. Я – доктор. Niaj historioj estas neordinaraj. Наши истории – необычные. La filmo estas moderna. Фильм – современный.

– **i** – окончание глаголов в неопределенной форме: *organizi* – организовать, *filmi* – снимать фильм, *plani* – планировать;

– **as** – окончание глаголов в настоящем времени:
vidi – *Mi vidas filmon*. Я вижу фильм.

praktiki – *Vi praktikas sporton*. Вы занимаетесь спортом.

informi – *Ili informas*. Они информируют.

– **n** – окончание существительных, прилагательных и местоимений в винительном падеже. Если слово стоит во множественном числе, то сначала прибавляется окончание **-j**, а затем **-n**. Глагол **havi** всегда требует винительного падежа, глагол **esti** – никогда. *Vi konstruas domon*. Вы строите дом. *Gazeto informas nin*. Газета нас информирует. *Ili kontrolas modernajn aparatojn*. Они контролируют (проверяют) современные аппараты.

ne – частица, выражающая отрицание. Она не влияет на употребление падежа. *Li ne estas inĝeniero*. Он – не инженер. *Mi ne rekomendas spektaklon*. Я не рекомендую спектакль.

kaj – самый употребительный союз, соответствующий союзам «и», «а»: *Petro kaj Paŭlo estas amikoj*. Пётр и Павел – друзья. *Anna estas simpatia kaj Sofia estas bela*. Анна – симпатичная, и (а) Софья – красивая.

ĉu – вопросительная частица ставится в начале вопросительного предложения. Чаще не переводится, но может переводиться частицей «ли»: *Ĉu li estas serioza studento?* Он – серьёзный студент? *Ĉu vi havas karton?* Есть ли у вас карта?

de – предлог, выражающий значение родительного падежа. Обычно на русский язык не переводится или иногда переводится как предлог «от»: *biblioteko de universitato* – библиотека университета, *poezio de Puŝkin* – поэзия Пушкина, *sputniko de la Tero* – спутник Земли;

– **e** – окончание производных наречий: *Mi studas bone*. Я учусь хорошо. *Li aspektas strange kaj stulte*. Он выглядит странно и глупо. *Geknaboj sidas kune*. Ребята сидят вместе.

ge – приставка, обозначает лиц обоего пола:

<i>patro</i> + <i>patrino</i> = gepatroj	<i>amiko</i> + <i>amikino</i> = geamikoj
отец + мать = родители	друг + подруга = друзья

mal – приставка, придающая слову противоположное значение: *komforta* (удобный) – *malkomforta* (неудобный), *fermi* (закрывать) – *malfermi* (открывать), *amiko* (друг) – *malamiko* (враг), *interese* (интересно) – *malinterese* (скучно, уныло);

– **in** – суффикс, обозначает лицо женского пола: *studento* (студент) – *studentino* (студентка), *viro* (мужчина) – *virino* (женщина), *knabo* (мальчик) – *knabino* (девочка). При обозначении профессий и должностей иногда этот суффикс можно не употреблять: *Anna estas agronomo*. Анна – агроном. *Lena estas direktoro de firmao*. Лена – директор фирмы.

la – определенный артикль, который употребляется с существительным, уже известным, обозначающим неодушевленный предмет. На русский язык артикль, как правило, не переводится, или переводится

словом «этот» (эта, это). При слове Esperanto, а также именах собственных, количественных числительных артикль не употребляется.

Вопросительные слова

Kiu? – Кто? Kiu estas vi? Кто вы? Mi estas Maria. Я – Мария.

Kio? – Что? Kio estas en la kabineto? Что находится в кабинете? En la kabineto estas tablo. В кабинете находится стол.

Kia? – Какой? Какая? Какое? Kia estas portreto? Какой портрет? La portreto estas originala. Портрет – оригинальный. Kia estas la spektaklo? Какой спектакль? La spektaklo estas bona. Спектакль – хороший.

Kie? – Где? Kie estas la ĉefo? Где начальник? La ĉefo estas en la fabriko. Начальник – на фабрике.

Kial? – почему? Kial vi ploras? Почему вы плачете? Mi ploras, ĉar tristas. Я плачу, так как я грущу.

1 – 10 количественные числительные не влияют на падеж существительных и не имеют окончаний:

0 – nul/nulo	2 – du	4 – kvar	6 – ses	8 – ok	10 – dek
1 – unu	3 – tri	5 – kvin	7 – sep	9 – naŭ	

En domo estas sep homoj. В доме – семь человек. Patro rakontas du strangajn historiojn. Отец рассказывает две странные истории.

1 + 1 = 2 unu plus unu estas du

9 – 3 = 6 naŭ minus tri estas ses

Количественные числительные от 11 и далее образуются путем сложения основ:

11 – dek unu	47 – kvardek sep	173 – cent sepdek tri
12 – dek du	50 – kvindek	246 – du cent kvardek ses
13 – dek tri	59 – kvindek naŭ	591 – kvin cent naŭdek unu
19 – dek naŭ	60 – sesdek	777 – sep cent sepdek sep
20 – dudek	70 – sepdek	1000 – mil
21 – dudek unu	80 – okdek	1999 – mil naŭcent naŭdek naŭ
29 – dudek naŭ	90 – naŭdek	2000 – du mil
30 – tridek	100 – cent	2016 – du mil dek ses
33 – tridek tri	101 – cent unu	10253 – dek mil ducent kvindek tri
40 – kvardek	158 – cent kvindek ok	17 184 – dek ok mil cent okdek kvar

Задания – Taskoj

I. Прочитайте следующие слова с интернациональными корнями и назовите их русский эквивалент:

simpatia, juna, serioza, historia, stranga, interesa;
parko, lampo, plafono, sultano, kameno, historio;
reale, serioze, strange, interese;
sidi, ĉerpi, plani, informi.

II. Обратите внимание на перевод следующих слов:

amiko – друг	patro – отец	voli – хотеть	ruza – хитрый
homo – человек	viro – мужчина	granda – большой	stulta – глупый
hundo – собака	esti – быть, являться	kolera – злой	jen – вот
mamuto – мамонт	legi – читать	kuraĝa – храбрый	tre – очень
nomo – имя	defendi – защищать	nigra – черный	

III. Прочитайте текст «Jen estas ili», соблюдая правила чтения и расставляя ударение.

Jen estas ili

Miĉjo estas mamuto. Ĉu ĝi estas simpatia? Jes, ĝi estas simpatia. Ĉu ĝi estas homo? Ne, ĝi ne estas homo, ĝi estas juna mamuto. Ĉu vi volas legi pri la mamuto Miĉjo?

Lena kaj Marko estas geamikoj. Marko estas knabo. Lena estas bela knabino. Ili estas bonaj amikoj de Miĉjo.

Jen estas la gepatroj.

La patro de Marko estas Maksim. La patrino de Marko estas Lidia.

La patrino de Lena estas Anna. La patro de Lena estas Anton. Ili estas bonaj, seriozaj homoj.

Lena havas hundon. Jen estas ĝi. Ĝia nomo estas Klajd.
Klajd estas granda, nigra kaj kuraĝa. Ĝi defendas Miĉjon.

Krim estas malbona viro. Li ne estas amiko de Miĉjo.
Li estas kolera kaj ruza. Ankaŭ lia kato Graf estas ruza.

Oĉjo Boĉjo servas en la parko. Li gardas Miĉjon.
Li estas tre stulta.

IV. Прочитайте и переведите следующие однокоренные слова, обращая внимание на способы образования различных частей речи:

serioza – malserioza

bona – malbona

knabo – knabino – geknaboj

patro – patrino – gepatroj

amiko – amikoj – geamikoj

varme – malvarme

interese – malinterese

aperi – malaperi

li – lia

ĝi – ĝia

V. Прочитайте пары предложений. Из каждой пары выберите те предложения, которые соответствуют тексту и выпишите их.

1. Miĉjo estas hundo. Miĉjo estas mamuto.
2. Ĝi estas simpatia kaj juna. Ĝi estas bela kaj bona.
3. Lena kaj Marko estas gepatroj. Lena kaj Marko estas geamikoj.
4. Lidia kaj Maksim estas gepatroj de Marko. Lidia kaj Anton estas gepatroj de Marko.
5. Ili estas stultaj homoj. Ili estas seriozaj homoj
6. Lena havas hundon Graf. Lena havas hundon Klajd.
7. Ĝi estas granda kaj kuraĝa. Ĝi estas malgranda kaj malkuraĝa.
8. Krim estas malbona viro. Krim estas amiko de Miĉjo.
9. Krim servas en la parko. Oĉjo Boĉjo servas en la parko.
10. Miĉjo gardas oĉjon Boĉjon. Oĉjo Boĉjo gardas Miĉjon.

VI. Найдите ответы на следующие вопросы.

Ĉu Lena kaj Marko estas geamikoj?

Kiu estas Miĉjo?

Ĉu Lena estas bela knabino?

Kiu havas hundon?

Kiu estas Anton?

Kia estas Klajd?

Kiu defendas Miĉjon?

Kia viro estas Krim?

Ĉu Graf estas hundo?

Kia estas Graf?

Kiu gardas Miĉjon?

Ĉu oĉjo Boĉjo estas stulta?

Anton estas patro de Lena.

Krim estas malbona viro.

Klajd defendas Miĉjon.

Oĉjo Boĉjo estas tre stulta.

Graf estas kato de Krim.

Oĉjo Boĉjo gardas Miĉjon.

Miĉjo estas mamuto.

Lena estas bela knabino.

Lena kaj Marko estas geamikoj.

Lena havas hundon.

Klajd estas granda, nigra kaj kuraĝa.

Graf estas ruza.

VII. Используя лексику данного урока, заполните пропуски следующими словами: hundo, ĝi, servas, bona, geamikoj, kuraĝa, havas, amiko, serioza, estas. Предложения переведите.

Ŝoforo ___ en la garaĝo. Li estas ___ viro kaj ___ homo. Lia ___ estas maljuna sinjoro. Ili estas ___. Ili ___ kuraĝaj viroj. La maljuna sinjoro ___ hundon. La ___ de la sinjoro estas granda kaj nigra. Ĝi estas ___ . ___ defendas la sinjoron.

VIII. Переведите.

1. Мой отец – Максим. Он – серьезный человек. Моя мать – Мария. Она – добрая женщина. Они – мои родители.
2. У Анны есть собака. Ее зовут Джек. Он – не молодой. Джек – маленький и не очень смелый. Он не защищает Анну.
3. Анна и Том – хорошие друзья. У Тома есть кот. Кота зовут Барон. Он – хитрый и злой. Барон – большой и молодой. Джек и Барон – враги. Барон нападает (ataki) на Джека.

IX. Вставьте пропущенные личные или притяжательные местоимения, указанные в скобках.

1. ___ planedo estas granda. ___ estas en la parko. (ni/nia)
2. ___ estas simpatia. ___ hundo estas juna. (ŝi/ŝia)
3. ___ kato estas nigra. ___ estas Petro. (li/lia)
4. Jen estas emblemo. ___ estas moderna. ___ koloro estas roza. (ĝi/ĝia)
5. ___ domo estas nova. ___ estas juna. (mi/mia)
6. ___ estas Aleksandro. ___ profesio estas agronomo. (vi/via)
7. ___ estas studentoj. ___ grupo serioze studas geografion. (ili/ilia)

X. Прочитайте и переведите следующие предложения. Обратите внимание на употребление винительного падежа (akuzativo).

Mi vidas domon. Gazeto informas nin. Ili pridiskutas aktualan problemon. La knabino legas interesan libron. Paŭlo havas nigran hundon. Mi ŝatas la Internacian lingvon. Ĉu vi ŝatas ĉokoladon ?

XI. Переведите предложения. Вставьте, где нужно, окончание -n:

Mi spektas aktuala_ filmo_. Lia ideo_ estas absolute nova_. La lampo_ estas moderna. Direktoro de nia_ fabriko_ havas luksa_ aŭto_. Nia_ organizo estas sekreta_. Li organizas koncerto_ oktobre. Ŝi legas ĵurnalo_. La knabo_ sidas en la biblioteko_ de universitato_. Heroo_ defendas knabino_. Ĝi estas juna_ hundo_. Mi ne estas kuraĝa_ homo_. Tereza estas studentino_ de teksa_ akademio_. Nia kolego havas jubileo_. Lia disertacio_ estas serioza_. Ni legas ĝi_. Ili gardas la parko_. Nikolao havas nova_ pantalono_. Julia estas juna_ kaj bela_ knabino_.

XII. Прочитайте текст «Jen estas mi». Обратите внимание на употребление слов в винительном падеже (en akuzativo).

Jen estas mi

Mi estas Maja. Mi estas knabino. Mi havas 15 jarojn. Mi estas lernantino kaj studas en la lernejo je nomo de Puŝkin. Mi lernas en la naŭa klaso. En la lernejo mi studas matematikon, geografion, rusan literaturon, historion, fizikon kaj francan lingvon. Mi havas gepatrojn, unu fraton kaj avinon. Mia patrino estas Vera. Ŝi estas simpatia. Ŝi havas 42 jarojn. Mia patrino estas advokato. Mia patro estas Georgo. Li havas 45 jarojn. Mia patro estas serioza homo. Li estas ĉefinĝeniero kaj laboras en granda fabriko. Mia avino estas Zina. Ŝi estas maljuna kaj havas 69 jarojn. Mia avino ne laboras. Mia frato estas Gleb. Li estas juna, li havas 8 jarojn. Gleb lernas en la dua klaso. Mi amas mian familion.

1. Ответьте на вопросы.

Pri kiu rakontas la teksto? Kiom da jaroj Maja havas? Kio ŝi estas? Kie Maja studas? Kion ŝi studas en la lernejo? Ĉu ŝi havas gepatrojn? Kiu estas patrino de Maja? Kiom da jaroj ŝi havas? Kio ŝi estas? Kiu estas patro de Maja? Kiom da jaroj li havas? Kio li estas? Kie li laboras? Kiu estas ankoraŭ en la familio de Maja? Ĉu la avino de Maja estas juna? Kiom da jaroj ŝi havas? Ĉu ŝi laboras? Kiu estas la frato de Maja? Kiom da jaroj havas Gleb? Ĉu Maja amas la gepatrojn? la avinon? la fraton?

2. Расскажите о себе, используя изученную лексику, а также текст и вопросы упражнения.

XIII. Прочитайте пословицу. Найдите ее русский эквивалент.

Bona estas domo nova kaj amiko malnova.

nova domo

Ключи к заданиям – Ŝlosiloj al la taskoj

Задание VII – Tasko VII

Ŝoforo servas en la garaĝo. Li estas bona viro kaj serioza homo. Lia amiko estas maljuna sinjoro. Ili estas geamikoj. Ili estas kuraĝaj viroj. La maljuna sinjoro havas hundon. La hundo de la sinjoro estas granda kaj nigra. Ĝi estas kuraĝa. Ĝi defendas la sinjoron.

Задание VIII – Tasko VIII

1. Mia patro estas Maksim. Li estas serioza homo. Mia patrino estas Maria. Ŝi estas bona virino. Ili estas miaj gepatroj.

2. Anna havas hundon. Ĝia nomo estas Ĝek. Ĝi estas maljuna. Ĝek estas malgranda kaj ne tre kuraĝa. Ĝi ne defendas Anna(n).

3. Anna kaj Tom estas bonaj geamikoj. Tom havas katon. Ĝia nomo estas Baron. Ĝi estas ruza kaj kolera. Baron estas granda kaj juna. Baron atakas Ĝek(on).

Задание IX – Tasko IX

1. Nia planedo estas granda. Ni estas en la parko. 2. Ŝi estas simpatia. Ŝia hundo estas juna. 3. Lia kato estas nigra. Li estas Petro. 4. Jen estas emblemo. Ĝi estas moderna. Ĝia koloro estas roza. 5. Mia domo estas nova. Mi estas juna. 6. Vi estas Aleksandro. Via profesio estas agronomo. 7. Ili estas studentoj. Ilia grupo serioze studas geografion.

Задание XI – Tasko XI

Mi spektas aktualan filmon. Lia ideo estas absolute nova. La lampo estas moderna. Direktoro de nia fabriko havas luksan aŭton. Nia organizo estas sekreta. Li organizas koncerton oktobre. Ŝi legas ĵurnalon. La knabo sidas en la biblioteko de universitato. Heroo defendas knabinon. Ĝi estas juna hundo. Mi ne estas kuraĝa homo. Tereza estas studentino de teksa akademio. Nia kolego havas jubileon. Lia disertacio estas serioza. Ni legas ĝin. Ili gardas la parkon. Nikolao havas novan pantalonon. Julia estas juna kaj bela knabino.